

ततो महात्मा स यमौ समेत्य मूर्धन्युपाघ्राय विमृज्य गात्रे । उवाच तौ वासुकलं स राजा माभैष्टमागच्छतमप्रमत्तौ ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि युधिष्ठिरवाक्ये एकोनचत्वारिंशदधिकशतोऽध्यायः ॥ १३८ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अन्तर्हितानि भूतानि बलवन्ति महान्ति च । अग्निना तपसा चैव ब्रह्मं गन्तुं वृकोदर । १०८४०

सन्निवर्त्तय कौन्तेय क्षुत्पिपासे बलाश्रयात् । ततो बलञ्च दाक्ष्यञ्च संश्रयस्व वृकोदर ।

क्षपेस्त्वया श्रुतं वाक्यं कैलासं पर्वतं प्रति । बुद्ध्या प्रपश्य कौन्तेय कथं कृष्णा गमिष्यति ।

अथ वा सहदेवेन धौम्येन च समं विभो । सूतैः पौरोगवैश्चैव सर्वैश्च परिचारकैः ।

रथैरथैश्च ये चान्ये विप्राः क्लेशसहाः पथि । सर्वैस्त्वं सहितो भीम निवर्त्तस्वायतेक्षण ।

त्रयो वयं गमिष्यामो लघ्वाहारा यतव्रताः । अहञ्च नकुलश्चैव लोमशश्च महातपाः । १०८४५

ममागमनमाकाङ्क्षन् गङ्गाद्वारे समाहितः । वसेह द्रौपदीं रचन् यावदागमनं मम ।

॥ भीम उवाच ॥ राजपुत्री श्रमेणार्त्ता दुःखार्त्ता चैव भारत । ब्रजत्येव हि कृष्णाणी श्वेतवाहदिदृचया । १०८५०

तव चाप्यरविस्तीव्रा वर्त्तते तमपश्यतः । गुडाकेशं महात्मानं संग्रामेष्वपलायिनं ।

किं पुनः सहदेवश्च माञ्च कृष्णाञ्च भारत । दिजाः कामं निवर्त्तन्तां सर्वे च परिचारकाः ।

सूताः पौरोगवाश्चैव यश्च मन्येत नो भवान् । न ह्यहं हातुमिच्छामि भवन्तमिह कर्हिचित् । १०८५५

शैलेऽस्मिन्नाक्षमाकीर्णं दुर्गेषु विषमेषु च । इयञ्चापि महाभागा राजपुत्री पतिव्रता ।

त्वामृते पुरुषव्याघ्र नेतृसहेदिनिवर्त्तितुं । तथैव सहदेवोऽयं सततं त्वामनुव्रतः ।

न जातु विनिवर्त्तते मनोऽश्रो ह्यहमस्य वै । अपिचात्र महाराज सव्यसाचिदिदृचया ।

सर्वे लालसभृताः स्म तस्माद्यास्यामहे सह । यद्यशक्यो रथैर्गन्तुं शैलोऽयं बज्रकन्दरः ।

पङ्क्तिरेव गमिष्यामो मा राजन् विमना भव । अहं वहिष्ये पाञ्चालीं यत्र यत्र न शक्यति । १०८६०

इति मे वर्त्तते बुद्धिर्भा राजन् विमना भव । सुकुमारौ तथा वीरौ माद्रीनन्दनकावुभौ ।

दुर्गे सन्तारयिष्यामि यत्राशक्तौ भविष्यतः ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ एवं ते भाषमाणस्य बलं भीमाभिवर्द्धतां ।

यत्त्वमुत्सहसे वोढुं पाञ्चालीञ्च यशस्विनीं । यमज्ञा चापि भद्रन्ते नैतदन्यत्र विद्यते ।

बलं तव यशश्चैव धर्मः कीर्त्तिश्च वर्द्धतां । यत्त्वमुत्सहसे नेतुं भ्रातरौ सह कृष्णया ।

मा ते ग्लानिर्माहाबाहो मा च तेऽसु पराभवः ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः कृष्णाऽब्रवीद्वाक्यं प्रहसन्ती मनोरमा । १०८६५

गमिष्यामि न सन्तापः कार्यो मां प्रति भारत ॥ लोमश उवाच ॥ तपसा शक्यते गन्तुं पर्वतं गन्धमादनं ।

तपसा चैव कौन्तेय सर्वे योच्यामहे वयं । नकुलः सहदेवश्च भीमसेनश्च पार्थिव ।

अहञ्च त्वञ्च कौन्तेय द्रक्ष्यामः श्वेतवाहनं ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं सम्भाषमाणस्ते सुबाहुविषयं महत् ।

ददृशुर्मुदिता राजन् प्रभूतगजवाजिमत् । किराततङ्गणाकीर्णं पुलिन्दशतसङ्कुलं ।

हिमवत्यमरैर्जुष्टं बद्धाश्चर्यसमाकुलं । सुबाहुश्चापि तान् दृष्ट्वा पूजया प्रत्यगृह्यत । १०८७०

विषयान्ते कुलिन्दानामीश्वरः प्रीतिपूर्वकं । ततस्ते पूजितास्तेन सर्व एव सुखोषिताः ।

प्रतस्थुर्विमले सूर्ये हिमवन्तं गिरिं प्रति । इन्द्रसेनमुखंश्चापि भृत्यान् पौरोगवांस्तथा ।